

PĀRVALDĪBAS MODELI

Efektīvo starpinstitucionālo komunikāciju nodrošina **efektīvā PĀ pārvaldība, kas nozīmē nepieciešamām pilsēt būvnieciskām rīcībām pielāgotas atbildības, kā arī atbildību īstenošanai piesaistītie cilvēki, laika un finansiālie resursi, ir pamatā procesam, kurš nodrošina pilsētas kvalitatīvu ārtelpu.** Tādēļ risinot IKT un RD struktūru sadarbības un komunikācijas uzlabošanas jautājumus ir jāsaprot arī Pārvaldības sistēmas nozīme, problēmas un iespējamais risinājums.

Ir iespējami komunikācijas un sadarbības uzlabošanas pasākumi arī pirms Pārvaldības modeļa pilnveidošanas. Tā kā Pārvaldības modeļa izstrāde un īstenošana ir laikietilpīgs process, bet publiskās ārtelpas transformācija notiek nepārtraukti šajā laikā un jau šodien ietekmē Rīgas publiskās ārtelpas kvalitāti nākotnē, nepieciešams nekavējoties īstenot noteiktus pasākumus.

Tādēļ tiek rosināts risināt konkrētus jautājumus - tūlītējas rīcības īstermiņā, ko iespējams realizēt esošo normatīvo dokumentu ietvarā vai veicot izmaiņas pietiekami īsā laikā. Tādā veidā uzlabojot procesu norisi PĀ kontekstā.

Zemāk apskatītas divas rīcību kopas – (a) inženierkomunikāciju turētāju un Rīgas domes institūciju iespējamie sadarbības veidi, kuri vērsti uz tūlītēju publiskās ārtelpas kvalitātes uzlabošanu pašlaik izstrādājamajos un plānotajos būvprojektos un skar RD institūciju un IKT komunikācijas aspektus (IKT/RD SM) un (b) visu telpisko transformāciju procesā iesaistīto institūciju pārvaldības modeli (PM), kurš paredz sadarbības formas, balstītas uz pilsēt būvniecisko rīcību un tām pielāgotām institucionālām atbildībām.

IKT/RD SM īstenojams starpinstitucionālās vienošanās ceļā un neparedz institucionālās struktūras vai normatīvā ietvara izmaiņas, PM īstenošanai nepieciešams grozīt RD institūciju struktūras un vairākus publiskās ārtelpas transformāciju regulējošos normatīvus. PM prasa aktīvu pilsētas politiskās vadības sadarbību ar visu departamentu speciālistiem.

NEĪSTENOJOT PM, IKT/RD SM RĪCĪBU KOPUMS NAV ILGTSPĒJĪGS, VĀJI PAMATOTS EKONOMISKI UN TIKAI DAĻĒJI NODROŠINA GALVĒNĀ MĒRĶĀ – STRAUJĀ RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA PUBLISKĀS ĀRTELPAS KVALITĀTES UZLABOŠANA - SASNIEGŠANU.

IKT/RD SM

SM paredz virkni pagaidu vienošanos noslēgšanu starp RD institūcijām un IKT turētājiem, īstenojot aktuālus, projektēšanas procesā esošos publiskās ārtelpas būvprojektos (piemēram, ielas pārbūves – Čaka ielas labiekārtojuma projekts, Ģertrūdes ielas seguma atjaunošanas un labiekārtojuma projekts vai citi). Tas ļautu vairākiem problēmu risinājumiem izstrādāt un detalizēt nosacījumus un apobēt risinājumus uz reāla projekta bāzes.

Vienošanās iekļauj:

Nepieciešamās un obligātas rīcības

1. Īpašu apstādījumu un labiekārtojuma veidošanas nosacījumus RVC un AZ saskaņā ar tabulu attēlā 1.
2. Koku sakņu un IKT aizsardzības sistēmu iekļaušanu topogrāfijas datos kā inženierkomunikācijas elementu

3. IK avārijas situāciju kategorizācija un salāgošana ar institūciju atbildībām avārijas gadījumā (piemēram, “koku ātrās palīdzības dienests” ¹
4. IKT remonta un avārijas gadījumos, kuras notiek apstādījumu tuvumā, nodrošina ainavu būvnieku/ierīkotāju rīcībai ar apstādījumiem (pārstādīšana, sakņu aizsardzība remonta laikā u.c.)
5. Iespējamās vienošanas parauga izstrādi (“garantijas vēstule”), kurā atrunāta RD institūciju un IKT atbildības attiecība uz labiekārtojumu.

Pazemes inženierkomunikāciju (IK) tips	Attālums līdz augam		
	koks	krūms	zemsedze
Kabeļu tipa (IKK)	min 0,5 m	Virs IKK	Virs IKK
Gāzes vads (IKG)	0.75-1	Virs IKG	Virs IKG
Apkures pārvads (IKA)	1,5	Virs IKA	Virs IKA
Ūdens vads (IKŪ)	0.75-1	Virs IKA	Virs IKA

Attēls 1.

Papildus rīcības, nepieciešamas IKT un RD institūciju atbildību salāgošanu ar mērķi panākt publiskās ārtelpas kvalitāti

- ✓ finanšu instrumentu labiekārtojuma atjaunošanas ārkārtas un īstermiņa transformāciju gadījumos dažādošana (piemēram, Zaudējumu par dabas daudzveidības samazināšanu kalkulatora pārskatīšana, u.c.) ;
- ✓ normatīvā ietvara grozījumi (aizsargjoslu likums, RTIAN u.c.), lai nodrošinātu kvalitatīvās publiskās ārtelpas labiekārtojumā apstādījumu ierīkošanu RVC un tā AZ;
- ✓ Publiskās ārtelpas kvalitātes un sadarbības ar sabiedrību nosacījumu iekļaušana projektēšanas uzdevumos, sagatavojot iepirkumus projektēšanai;
- ✓ Publiskās ārtelpas būvniecības kvalitātes nosacījumu izstrāde un iekļaušana darbu uzdevumos, sagatavojot iepirkumus būvniecībai;

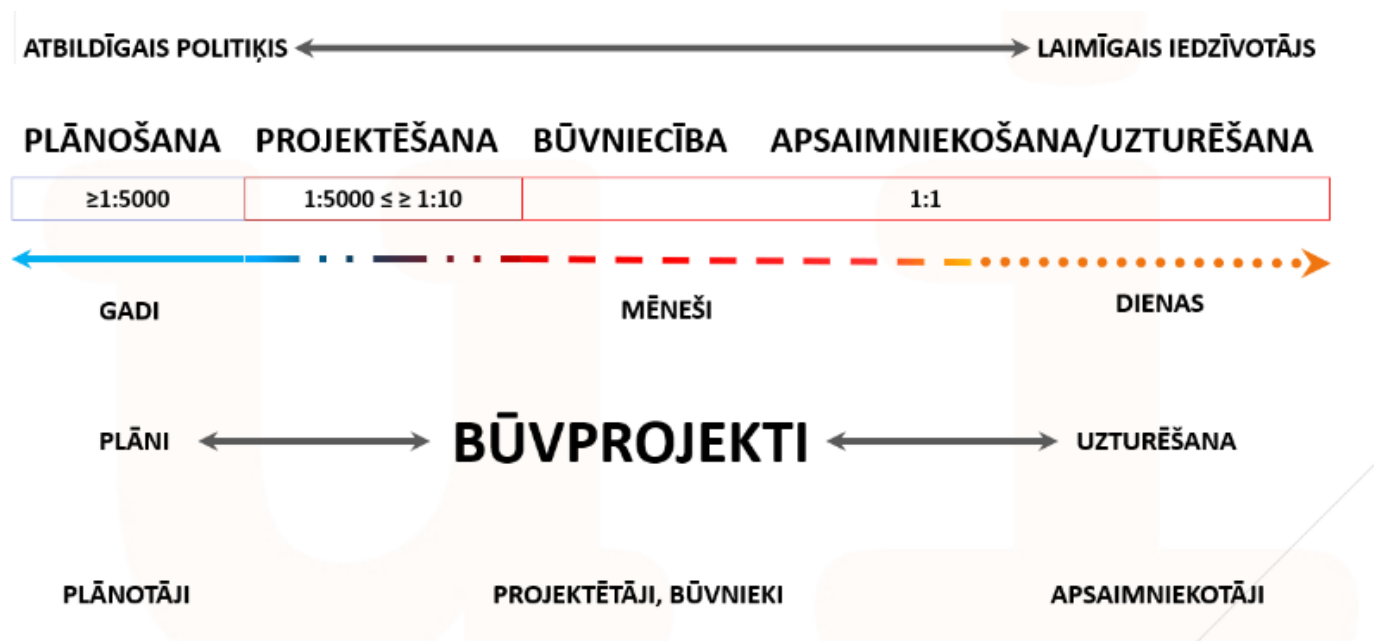
¹ IKT avārijas gadījumos bieži tiek grūti risināt apstādījumu (koku) pārstādīšanas/izņemšanas/aizsardzības jautājumi, kurus izskata RD apstādījumu komisija. Nepieciešams izveidot ātrās reaģēšanas arboristu brigādi, kurai deleģējums lemt par koka likteni katrā konkrētā gadījumā. Viens no iespējamiem scenārijiem – SIA RĪGAS MEŽI kā atbildīgā persona iepērk attiecīgo pakalpojumu no ainavu būvnieka.

- ✓ IKT speciālistu iesaiste, sagatavojot projektēšanas uzdevumu publiskās ārtelpas būvniecības iecerei, neatkarīgi no tā, vai ieceres pieteicējs publiskā vai privātā persona;
- ✓ Apmācības IKT speciālistiem par publiskās ārtelpas labiekārtojuma jautājumiem.

PM

Pārvaldības procesa pielāgošana mūsdienu publiskās ārtelpas un sabiedrības prasībām prasa institucionālās uzmanības pārnesei no normatīva regulējuma kā galvenā un vienīgi efektīvā instrumenta uz sadarbības rīku kopumu, kas nodrošina efektīvu PĀ plānošanas, projektēšanas, būvniecības un apsaimniekošanas procesus. Normatīvais regulējums kā pamata instruments īsumā raksturojams ar atslēgas vārdiem “ plānošanas dokuments, ieviešana, kontrole, uzraudzīt, funkcija, zona “, Sadarbības rīku kopums, integrē normatīvo ietvaru komunikatīvā sistēmā un raksturojams ar vārdiem “pilsētvides veidošanas politika, sadarbība, koprade, apvienot, veidot izpratni, sistemātisks, integrēts, līdzdalībā balstīts, uz rezultātu vērst, uzdevums, telpa “.

Telpisko transformāciju process, kas nodrošina uzticību starp politisko vadību un sabiedrību, pārsvarā organizēts 4 pildāmo uzdevumu kopās: plānošana, projektēšana, būvniecība un apsaimniekošana. Katrās kopas uzdevumiem ir noteikts mērogs, kam pārkārtoti uzdevumu izpildes ātrumi un rīki. (attēls 2)

Attēls 2

No tā, kā dažādo kopu uzdevumu izpilde savstarpēji saistīta, cik integrēti noris process, kā sadarbojās savā starpā speciālisti, nosaka tā kopējo efektivitāti. Katrās kopas uzdevumu izpildē iesaistītājiem speciālistiem tiek uzdots izpildīt noteiktus uzdevumus (piemēram, plānojuma vai projekta izstrāde, ielas seguma būvniecība, parka

apstādījumu apsaimniekošana), taču speciālistu koordinācija procesā nav šo speciālistu uzdevums. Tāpēc, ja visu kopu uzdevumi netiek pienācīgi koordinēti un organizēti, riskam pakļauta uzdevumu izpildes kvalitāte. Riska faktori – visiem svarīgas informācijas “sastrēgums” vienā institūcijā, lēmumu pieņemšanas koordinācijas trūkums, dažādo speciālistu viedokļu izlīdzināšanas grūtības, kolektīvā lēmuma pieņemšanas paildzinājums vai neiespējamība u.c.

Šodien Rīgas publiskās ārtelpas pārvaldība pakļauta daudziem no augstāk minētajiem riskiem. Meklējot ātrās atbildes par šo risku cēloņiem un iespējamiem risku mazināšanas rīkiem, kolektīvā apziņa veido “mītus” – secinājumus, kuri balstās kolektīvos pieņēmumos un pilnvaroto procesa dalībnieku institucionāli izteikto viedokli. Šādu “mītu” izmantošana par publiskās pārvaldes reorganizācijas pamatu rada riskus reorganizācijas efektivitātei.

Pašlaik publiskā telpā populārākie mīti ir šādi:

mīti

#1 plānošanas dokumentu ieviešanas kontrole = kvalitatīva iekļaujoša pilsētvide = politiķis+sabiedrība=uzticība

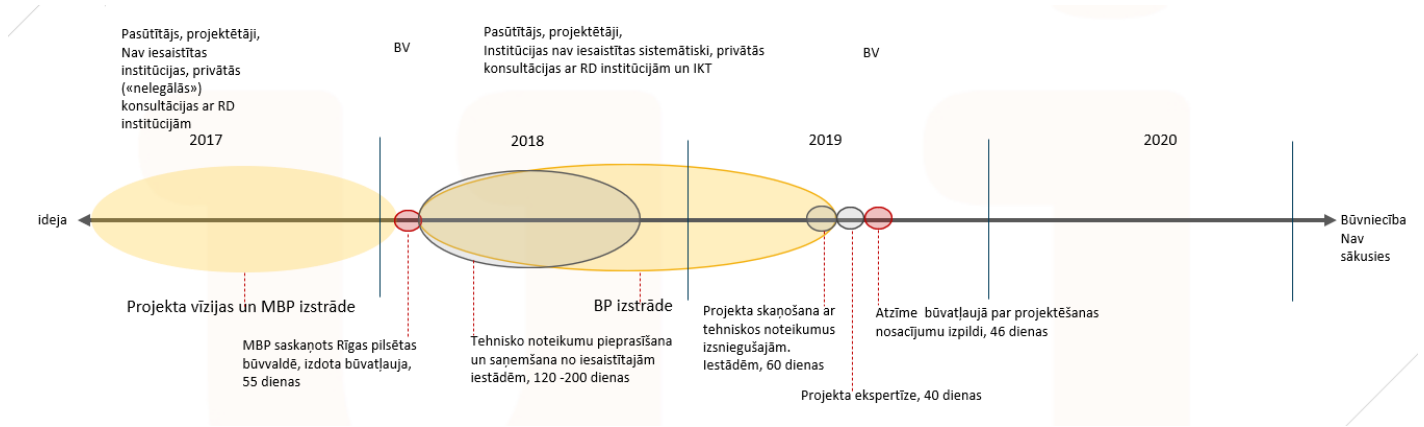
#2 dinamisko «ieviešanas» procesu kavē «birokrātija» = pārklājas BV, RPAB UN RPAD «funkcijas»

#3 «pie mums» projektu attīstība notiek lēnāk nekā «pie viņiem» – Eiropā, Igaunijā un Lietuvā

Ar mērķi izvērtēt šos pieņēmumus, RR2 ietvaros tika veikta konceptuālā triju dažādā mēroga projektu izstrādes un īstenošanas analīze. Tika izvēlēti RR2 dalībnieku būvniecības ieceres pēc to mēroga un iniciācijas (pasūtītāja) dažādības: privātā persona/kvartāla būvētas struktūras un ārtelpas pārveidošana, publiskā persona/publiskās ārtelpas pārveidošana un NVO/apstādījumu kvalitātes uzlabošana.

Projekts 1	“Pastila-marmelādes ceha pārbūve par biroju ēku”
Adrese	Sporta iela 2 , Rīga
Projekta apjoms, pasūtītājs	Ēkas rekonstrukcija ~4300 m ² , ārējo inženiertehnisko tīklu izbūve un teritorijas labiekārtojums 3 ha plašā teritorijā, uz kuras atrodas vēl 13 esošas mazstāvu ēkas. SPORTA 2 KVARTĀLS
Projekta izstrādes laiks	2017. – 2019. gadi, nav izbūvēts
Projekts 2	“Pils laukuma rekonstrukcija”
Adrese	Pils laukums , Rīga
Projekta apjoms, pasūtītājs	Publiskās ārtelpas rekonstrukcija ~2800 m ² satiksmes organizācija, segumu atjaunošana, labiekārtojuma elementi, inženiertīkli. RPAD
Projekta izstrādes laiks	2009. – 2018. gadi, nav izbūvēts
Projekts 3	“Tērbatas ielas 2 koku stādīšana”
Adrese	Tērbatas iela, Rīga
Projekta apjoms, iniciators	Ēkas rekonstrukcija ~22 m ² , divu koku stādīšana, seguma atjaunošana, labiekārtojuma elementi (soliņi, aizsargrežģi). PILSĒTA CILVĒKIEM
Projekta izstrādes laiks	2017. – 2019 (2021). gadi, izbūvēts bez labiekārtojuma elementiem

PRJ 1/Attīstītājs/ Sporta 2/465 dienas Pastila-marmelādes ceħa pārbūve par biroju ēku

Attēls 3

Projektēšanas procesā galvenās grūtības **bija ārējo inženiertehnisko tīklu savietošana** teritorijā. Attālumi starp esošajām ēkām ne vienmēr nodrošināja nepieciešamo drošības attālumu ievērošanu starp dažādiem tīkliem.

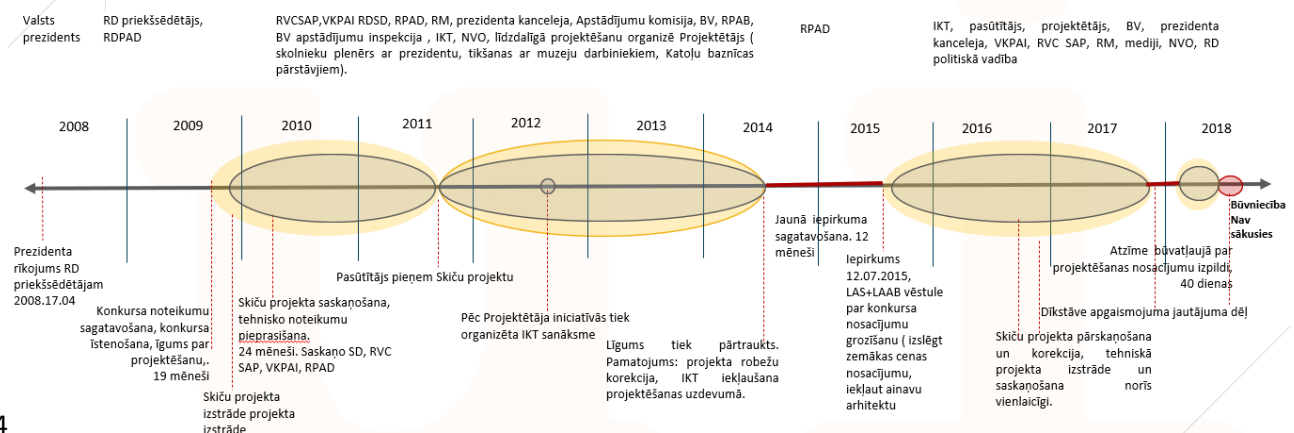
Ierosinājums tīklu turētājiem:

pārskatīt un, kur tas iespējams, ļaut samazināt drošības attālumus starp tīkliem. Jo īpaši tas būtu attiecināms uz Pasūtītāja īpašumā esošiem tīkliem, kurus viņš pats apsaimnieko. Daudzos gadījumos ir runa par 5-10-20 cm, kuru dēļ projekta risinājums kļūst neiespējams vai būtiski sadārdzinās.

Problēmas **radīja gazifikācijas atļaujas saņemšana RD Mājokļu departamentā, jo ilgstoši, vairāk nekā gadu, RD neapstiprināja izmaiņas saistošajos noteikumos**, kuri bija izstrādāti un, balstoties uz kuriem, tika risināta objekta siltumapgāde.

Šim projektam skaņošanas process noritēja bez sevišķiem šķēršļiem, taču citai ēkai šai pašā kvartālā **būvvalde izvirzīja Pasūtītāja ieskatā nepamatotas un subjektīvas prasības pret ēkas fasāžu risinājumiem**, kas prasīja vairākkārtīgi tās pārstrādāt.

PRJ 2/publiskā institūcija/RPAD/11 gadi PILS LAUKUMA REKONSTRUKCIJA

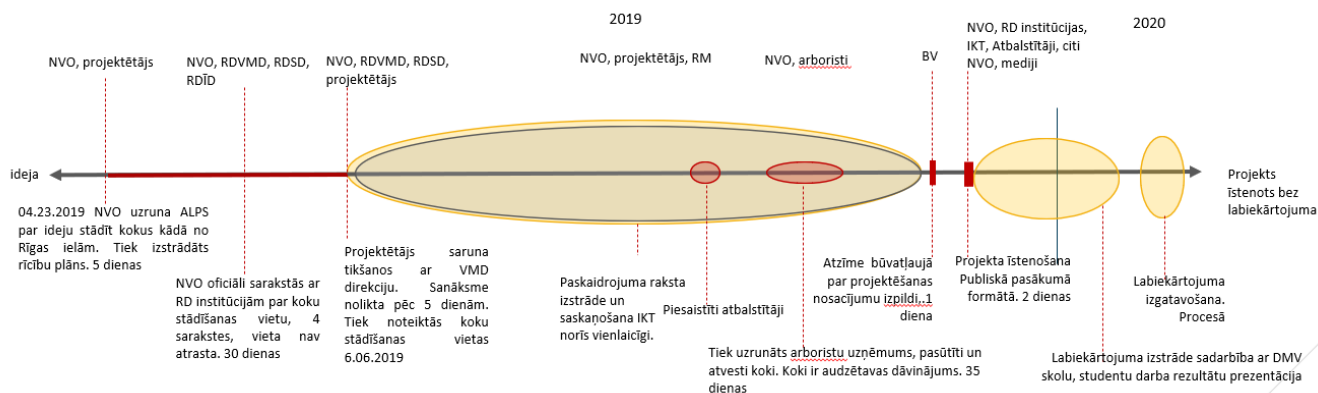

At.4

Pirmais noliktais projekta izstrādes laiks 4 mēneši. Līguma termiņš pagarināts 4 reizes, RDSD saskaņots 2009.11, RVC SAP - 6 reizes, VKPAI -3 reizes, RD ASK – 2 reizes, RPAB – 2 reizes, BV –konsultācijas un atzinumi, Prezidenta kanceleja – 3 reizes. Konsultācijas RDSD . **Kopā skatīts institūcijās 16 reizes**, neskaitot privātās konsultācijas. **Konflikta jautājums ->laukuma «klasiskais raksturs», arhitektūras eksponēšana vs. koku saglabāšanu. Ilgas diskusijas par to, kas ir vēsturisks, kas ir «klasiska» laukuma principi. Sarežģījumi ŪK un Siltumtrases risinājumu saskaņošanā.**

Projekta izstrādes laiks 4 mēneši. Līguma termiņš pagarināts 4 reizes, RDSD saskaņots 2009.11, RVC SAP - 2 reizes, VKPAI -13 reizes, RD ASK – 2 reizes, BV –konsultācijas, Prezidenta kanceleja – 2 reizes. Konsultācijas RDSD. Skaņošana ar IK. Konflikta jautājums ->laukuma «klasiskais raksturs», arhitektūras eksponēšana vs. koku saglabāšanu. **Ilgas diskusijas par to, kas ir vēsturisks, kas ir «klasiska» laukuma principi. Sarežģījumi ŪK un Siltumtrases risinājumu saskaņošanā (konflikts nav atrisināts, pārliekts uz Kastellas projektu, aktualizēts 2020.09) Projektu apstādināja uz 6 mēnešiem, jo nesaskaņots risinājums ar Rīgas Gaismu (veca tipa gaismekļi vs. moderna tipa gaismekļiem (RVC apgaismojuma stratēģijas trūkums).**

PRJ 3/NVO/PILSĒTA CILVĒKIEM DIVU KOKU STĀDĪŠANA TĒRBATAS IELĀ/191 diena

Attēls 5

NVO vērsas pie Projektētāja, lai apspriestu idejas īstenošanas iespējas, jo RD institūcijās nav attiecīgas nodaļas vai NVO nav par tādu informēts. NVO bez Projektētāja mēģina risināt jautājumu, bez rezultāta. Problēma – institūcijas nevar izlemt, kurš var atbildēt par šādas iniciatīvās īstenošanu, nav skaidrs atbildību sadalījums, nav instrumentu šādu iniciatīvu īstenošanai. Projektētājs konsultē institūcijas un NVO par nepieciešamām rīcībām un sadarbības modeli.

IKT pārstāvji uzrunāti personīgi un detalizēti informēti par projekta mērķi, nozīmi, īstenošanas laikiem, iesaistītām pusēm u.c. Saskaņošana nesagādā grūtības un projekts gūst IKT atsaucību.

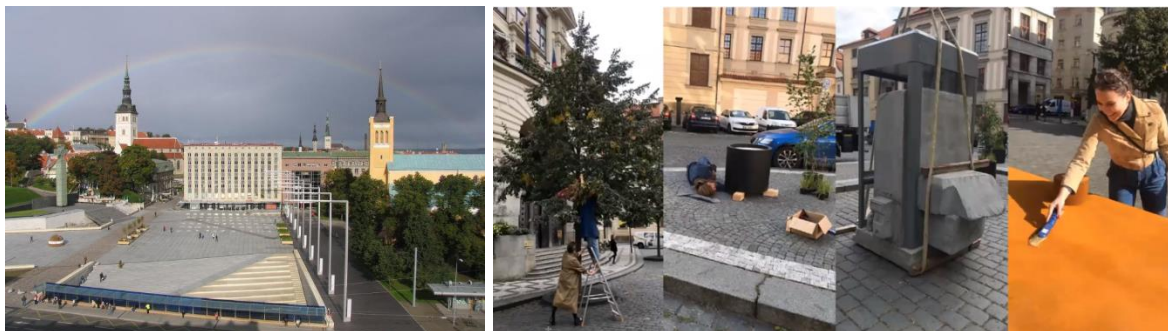
BV tiek savlaicīgi informēta par projektu un saskaņošanai tiek izmantota «zaļā koridora» iespēja.

Jautājums par koku «piederību» nav atrisināts.

Tika salīdzināti līdzīgo piemēru izstrādes un realizācija laiki 2. un 3 projektiem.

Prj 2 – Tallinā, Brīvības laukums, projektēšanas laiks ap. 10 gadi, realizēts

Prj 3 – Prāgā, urbānais mini dārzs pilsētas centrā, 5 mēneši/realizēts

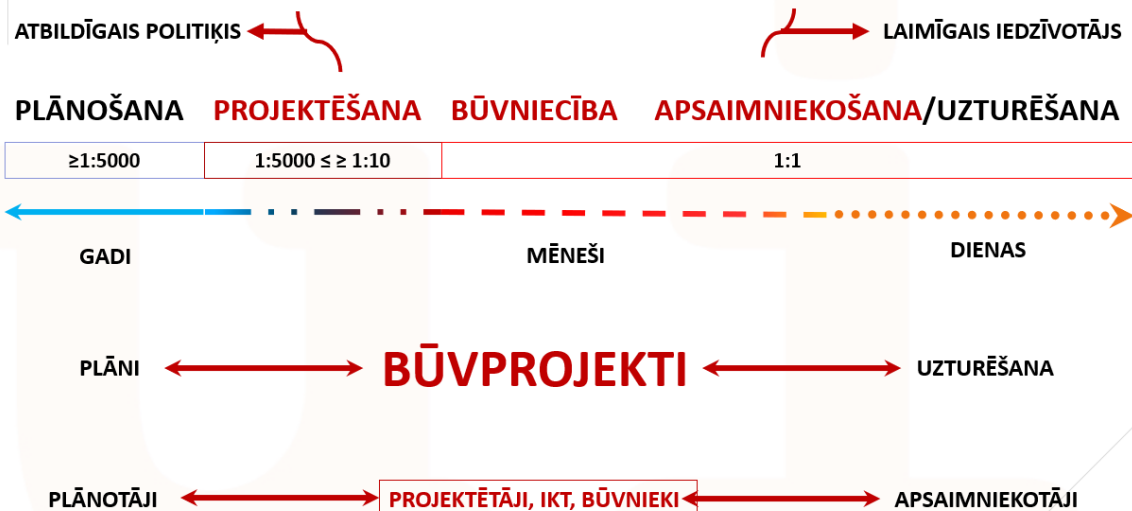
Attēlu grupa 6 1. Tallinā, Brīvības laukums 2. Prāgā, pilsētas vēsturiskais centrs, no RR2 materiāliem

Veicot konceptuālo projektu konceptuālo izvērtējumu, tika secināts:

1. Lielākie izaicinājumi ir projektēšanas, nevis saskaņošanas vai plānošanas posmos; (attēls 7)
2. Apsaimniekošanas aspekts netiek apskatīts vai būtiski ņemts vērā publiskā un NVO pasūtītāja gadījumos;
3. Ilgāku laiku būvniecības ieceres īstenošanā aizņem projekta izstrādes process, kurā nozīmīgākais laiku paildzināšanas faktors ir IK tehnisko uzdevumu pieprasījums, iestrāde projektā un saskaņošana
4. Publiskā ārtelpas, kur atrodas ārējās inženierkomunikācijas, pārveide saistīta ar lielu iesaistīto personu skaitu (institūcijas, organizācijas un sabiedrība), kuru interešu līdzsvarošana un saskaņošana būtiski paildzina.
5. PBAD, BV un RPAB “funkcijas” nepārklājas (attiecīgi plānojuma izstrāde, būvniecības ieceres izpildes atbilstība likumam un kvalitātes prasībām un dialoga par pilsētvides attīstību sekmēšana). Laiku paildzina institūciju iesaiste dažādos procesa posmos, neskaidrība par iesaistes nosacījumiem;
6. RPAD mazāk iesaistīts privāti īstenojamās būvniecības iecerēs. Vislielākā iesaiste šādā veidā būvprojektos ir RPAB un BV. RPAB konsultatīvi pirms projekta un projekta izstrādes stādīja, BV – pēc ieceres iesniegšanas saskaņošanai.
7. Publiskās ārtelpas būvprojektos lielu negatīvo lomu spēlē dažādas izpratnes par PĀ kvalitātēm institūciju speciālistu vidē, neatkarīgi no tā, kādas “funkcijas” pilda institūcija. Laiku paildzina visu publiskās ārtelpas pārveidošanā iesaistīto viedokļu saskaņošana un līdzsvarošana.
8. Pastāv institucionālā neskaidrība par publiskās ārtelpas atbildīgām personām, normatīvo regulējumu, īstenojot projekta apsaimniekošanu (prj. 3)
9. Privātais attīstītājs (arī NVO kā trešā persona), projektētājs būvprojekta izstrādes procesā veic starp institūciju sadarbības koordinators lomu (visos 3 projektos). Institūciju loma šajā procesā ir pasīvā (pasūtītāja un Izpildītāja lomas faktiski mainītas, paliekot nemainīgas administratīvi).
10. Privātais attīstītājs, projektētājs un NVO būvprojekta izstrādes procesā veic pastāvīgu komunikāciju ar sabiedrību un medijiem. Institūciju loma šajā procesā ir pasīvā (pasūtītāja un Izpildītāja lomas faktiski mainītas, paliekot nemainīgas administratīvi).

11. Būvprojekta saskaņošanas process BV būtiski neietekmē projekta īstenošanas laiku.
12. Vispārīgs secinājums: būvprojekta veiksmīgu īstenošanu kavē tā komunikācijas koordinācija starp visām iesaistītām personām, nevis tikai BV, RPAD un RPAB.

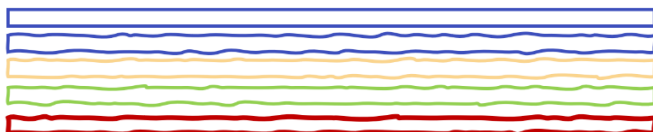
PAR RĪGAS PĀRVALDĪBAS IZAIČINĀJUMIEM

Attēls 7

SECINĀJUMI PAR PM IZAIČINĀJUMIEM

1. Lai īstenotu efektīvo pārvaldības modeli, nepieciešams salāgot uzdevumu kopu salāgošanu pēc atbilstības principa "Dažādi uzdevumi = dažādi rīcību ātrumi = dažādi darba apstākļi = dažādi pārvaldības struktūras modeļi" (attēls 8)
2. Dažādu uzdevumu kopu deleģējums 1 institūcijai rada lielākus riskus: institūcija= 1 «galvenais» direktors =vertikālā organizācijas struktūra = smagnējs lēmumu pieņemšanas process = lielāka birokrātija =vājākā sadarbība = lielākā «human error» iespēja = vairāk konfliktsituāciju =negatīvā emocionālā gaisotne = vājš radošums un neiespējamā domāšana «out of the box» = «unattentional blindness» vai "neredzamās gorillas"² efekts = izaicinājumu noteikšanā un pārvarēšanā – mērķa aizstāšana ar uzdevumu (uzdevums - dokumentu izstrāde un to ieviešanas kontrole - kļūst par mērķi un institucionālo vērtību)

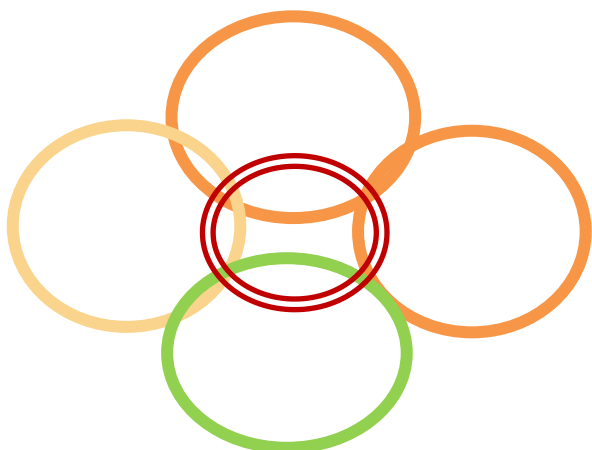
² http://www.theinvisiblegorilla.com/gorilla_experiment.html

<p>Uzdevumi: attīstība. vidēja un ilgtermiņa, ričību ātrums (plānošanas dokumentu izstrāde, lēmumu pieņemšana) – «20-30 km/st darba apstākļi: piemēroti reflektīvām procesam, «komunikatīvais klusums» Institūcijas struktūras modelis: vērsts uz iekšējo sadarbību, ārējā sadarbība («sabiedrības līdzdalība») ar jomas speciālistiem, pilsoniskā sabiedrība</p>
<p>Uzdevumi: attīstības īstenošana. īsā un vidēja termiņa, ričību ātrums (projektu izstrāde, lēmumu pieņemšana) – «30 – 50 km/st « darba apstākļi: piemēroti reflektīvām un sadarbības procesam, «komunikatīvā fona mūzika » Institūcijas struktūras modelis: vērsts uz iekšējo un ārējo sadarbību, ārējā sadarbība («sabiedrības līdzdalība») ar jomas speciālistiem un sabiedrību (NVO)</p>
<p>Uzdevumi: attīstības komunikatīvais atbalsts. īsā un vidēja termiņa, ričību ātrums (projektu izstrāde, lēmumu pieņemšana) – «50 - 70 km/st « darba apstākļi: piemēroti reflektīvām un sadarbības procesam, «komunikatīvais solistu live koncerts » Institūcijas struktūras modelis: vērsts uz iekšējo un ārējo sadarbību, ārējā sadarbība («sabiedrības līdzdalība») ar jomas speciālistiem un sabiedrību (NVO)</p>
<p>Uzdevumi: «zaļā» pilsētvides attīstība un tās uzturēšana, īsā un vidēja termiņa uzdevumi, ričību ātrums (projektu izstrāde, lēmumu pieņemšana) – «50 – 70 km/st « darba apstākļi: piemēroti reflektīvām un sadarbības procesam, «komunikatīvais solistu live koncerts brīvdabas estrādē» Institūcijas struktūras modelis: vērsts uz iekšējo un ārējo sadarbību, ārējā sadarbība («sabiedrības līdzdalība») ar jomas speciālistiem un sabiedrību (NVO, iedzīvotāji)</p>
<p>Uzdevumi: pilsētvides attīstības tās uzturēšanas komunikācija, īsā un vidēja termiņa uzdevumi, ričību ātrums (projektu izstrāde, lēmumu pieņemšana) – «70 – 120 km/st « darba apstākļi: piemēroti aktīvām sadarbības un līdzdalības procesam, «komunikatīvais progresīvais roks» Institūcijas struktūras modelis: vērsts uz ārējo sadarbību, ārējā sadarbība («sabiedrības līdzdalība») ar institūcijām, jomas speciālistiem, investoriem, sabiedrību (NVO, iedzīvotāji)</p>

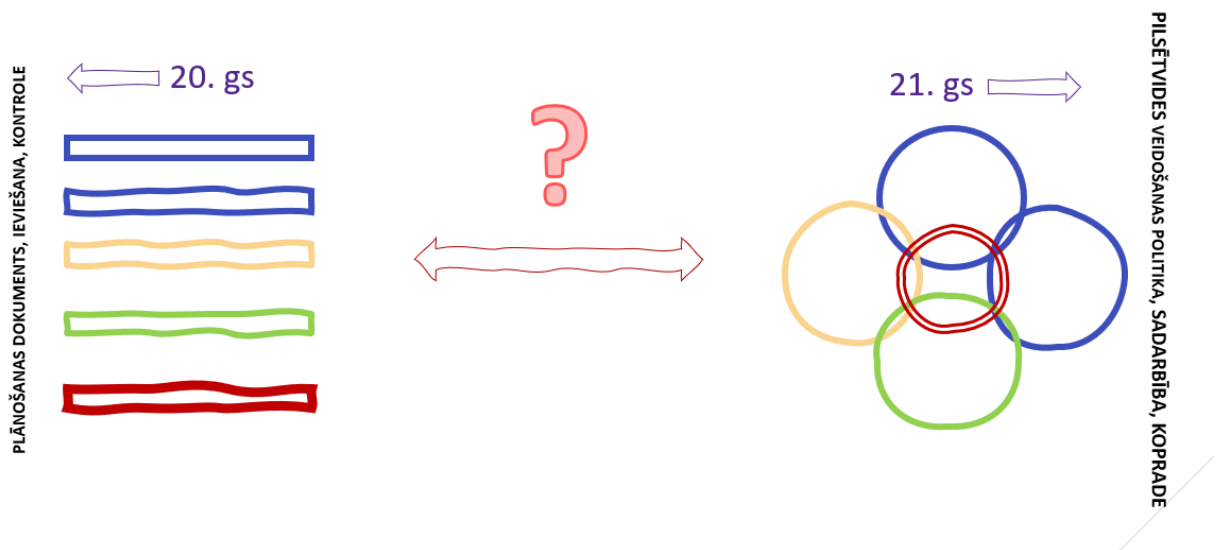
20

Attēls 8.

- Atbilstības principa īstenošana ļauj samazināt p.2 nosakutos risku, jo struktūras organizācija balstās uz uzdevumu rakstura un to izpildei vajadzīgo «ātrumu» = vairākas atbildīgās personas (vadītāji, nevis direktori) = izlīdzinātas atbildības = dinamisks lēmumu pieņemšanas process = tiešāka un radošāka sadarbība = mazākā «human error» iespēja = mazāk konfliktu situāciju = radošā un dinamiskā emocionālā gaisotne = izaicinājumu sadarbīga un efektīva noteikšana un risināšana = mērķis un vērtība - sadarbība un dzīvīga pilsētvide kā rezultāts, plānošana sdokumentu izstrāde un kontrole – viens no uzdevumiem mērķa īstenošanā.

4. RR2 ietvaros veiktā projektu procesa analīze, kā arī citu valstu (Beļģija, Čehija, Somija, Dānija, Spānija, Nīderlande) ļauj secināt, ka efektīvā , mūsdienu izaicinājumiem atbilstošā pārvalde baltās pārdomāta procesu koordinācija, horizontālā sadarbības struktūrā, procesa dalībnieku organizētā iesaiste visos procesa uzdevumu kopās, sākot ar plānošanu, partnerību veidošana, efektīvās koordinācijas nodrošināšana atbilstoši uzdevumiem, kvalificēto speciālistu piesaiste atbilstoši uzdevumu būtībai, koprades nevis kontroles un uzraudzības principa īstenošana. (attēls 9)

Attēls 9.

PRIEKŠLIKUMS PM VEIDOŠANAI *

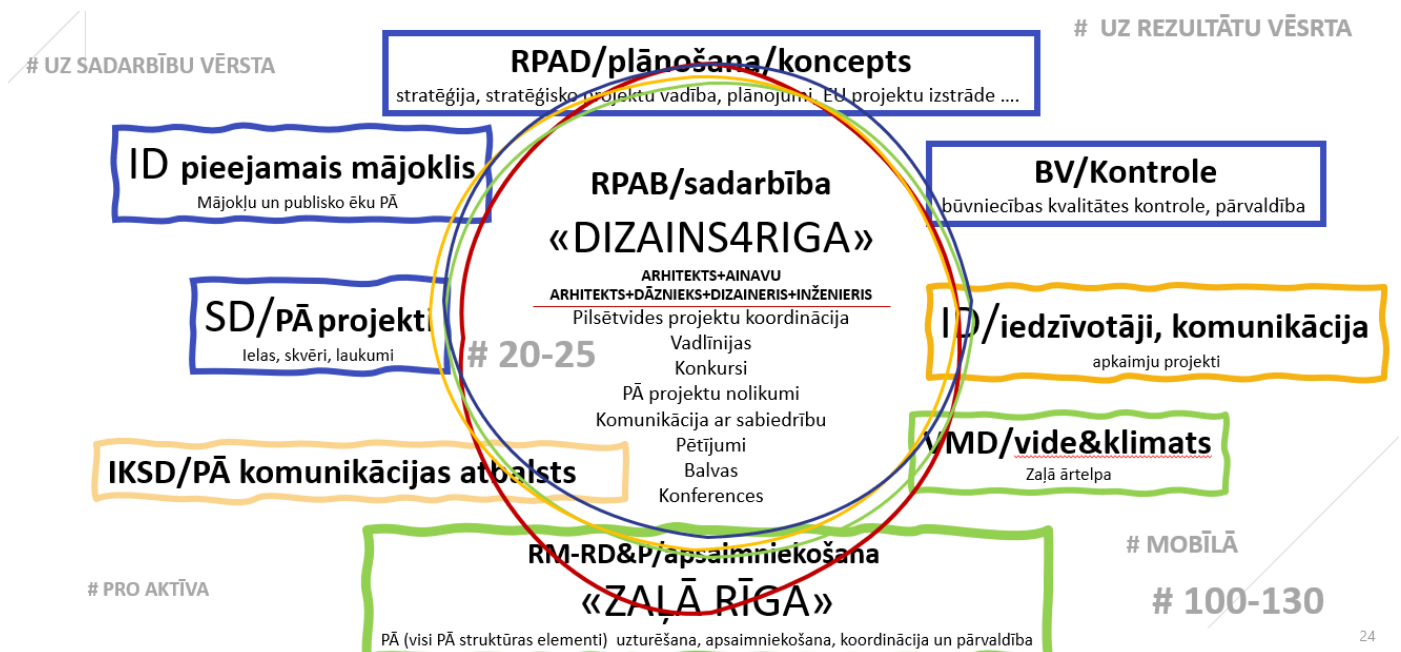
PM veidojams saskaņā ar 4 galvenajiem efektīvās pārvaldības principiem (EPP)(attēls 10)

1. Atbilstības princips - "Dažādi uzdevumi = dažādi rīcību ātrumi = dažādi darba apstākļi = dažādi pārvaldības struktūras modeļi "
2. PM vērsts uz uzdevumu izpildes rezultātu
3. PM vērsts uz sadarbību
4. PM ir pro aktīvs, nodrošina uzdevumu izpildes "mobilitāti" un elastību.

***priekšlikums nav uzskatāms par pilnvērtīgu Rīgas pārvaldības sistēmas reorganizācijas modeli, tā mērķis sniegt informāciju pārdomām un diskusijām par pilsētvides koprades procesa mērķiem, uzdevumiem, rīkiem un iesaistītām pusēm. Tajā nav iekļauti departamentu iekšējo struktūru uzlabojumu priekšlikumi, IKT iesaistes mehānismi vai sabiedrības iesaistes rīki), telpiskajās transformācijās tieši neiesaistītas institūcijas, valsts institūcijas).**

Lai nodrošinātu pakāpenisku, četros augstāk nosauktajos principos balstītu pārvaldi, ieteicams:

1. Saglabāt RPAD, RPAB un BV administratīvo neatkarību, kas atbilst 1. EPP: RPAD - attīstības konceptuālie un plānošanas aspekti (Stratēģiskā telpiskā plānošana, teritoriālā plānošana, stratēģisko projektu vadība un komunikācija, stratēģisko investīcijas projektu (telpiskā dimensija) vadība un komunikācija u.c.); BV – būvniecības ieceres kvalitātes kontrole un pārvaldība projektēšanas un būvniecības procesā; RPAB – dialoga sekmēšana pilsētas attīstības procesa visās uzdevumu kopās).
2. Organizēt citu telpiskā transformācijā iesaistīto departamentu struktūras atbilstoši izveidotajām kompetencēm un deleģējumiem;
3. Konsolidēt publiskās ārtelpas apsaimniekošanas un uzturēšanas procesu ar mērķi nodrošināt kvalitatīvu uzturēšanu visām publiskās ārtelpas struktūras (parkiem, ielām, pagalmiem, laukumiem u.c.) un labiekārtojuma (dažādā veidā apstādījumiem, atkritumu konteineriem, soliņiem, vies objektiem) elementiem.
4. Iesaistīt publiskās ārtelpas būvprojektu komunikācijā IKSD;
5. Veidot aktīvu, efektīvu un koordinētu sadarbību ar iedzīvotājiem un plašo sabiedrību, stiprinot izpilddirekciju lomu;
6. Veidot Īpašuma departamenta un Vides un mājokļu departamenta iekšējas struktūras atbilstoši pasaules sociāliem (mājoklis) un vides (klimata pārmaiņas) izaicinājumiem;
7. Veidot starp institūciju pilsētvides būvprojektu koordinācijas speciālistu grupu ar nepieciešamām kvalifikācijām, nodibinot jauno aģentūru vai izmantojot RPAB kompetences un iestrādes.
8. Publiskā ārtelpas projektu izstrāde deleģējamā institūcijām pēc ārtelpas struktūras elementu principa.

Attēls 10.

VISPĀRĒJIE PRIEKŠLIKUMI DEPARTAMENTU UZDEVUMIEM

RPAD *Saskaņā ar RPAD izstrādāto departamenta struktūru (bez BV)*

Projektu uzraudzības komisija (nepieciešams izstrādāt komisijas darba algoritmu, noteikt komisijā izskatāmo projektu tipus, iesaistāmo institūciju sarakstu un nosacījumus u.c.)

Stratēģiskās **telpiskās plānošanas (STP)** pārvalde (STP vadības nodaļa, ST plānojumu nodaļa, STP uzraudzības nodaļa, nozaru politikas STP nodaļa)

Pilsētvides attīstības pārvalde (bez izmaiņām)

Projektu vadības pārvalde (stratēģisko telpisko projektu attīstības nodaļa - projektu priekšlikumu izstrāde; stratēģisko publiskās ārtelpas projektu nodaļa - priekšlikumu izstrāde; ST projektu vadības nodaļa; RB nodaļa; infrastruktūras nodevas un fonda administrēšanas nodaļa, inženierinfrastruktūras nodaļa)

BV *Saskaņā ar RPAD izstrādāto departamenta struktūru (bez RPAD)*

pilsētībūvniecības padome (nepieciešams izstrādāt padomes darba algoritmu, noteikt izskatāmo projektu tipus, iesaistāmo institūciju sarakstu un nosacījumus u.c, izvērtēt uzdevumu pārklāšanas iespējas ar RPAD projektu uzraudzības komisiju); noteikt BV padomes projektu izskatīšanas rīkus (kādos gadījumos ,kādi projektu tipi, kā - klātienē, attālināti u.c.) , inženieru padome un apstādījumu komisija – BV padomes apakšstruktūras; arhitektūras un dizaina pilsētvides dizaina pārvalde – projektu vadības nodaļa, kura īsteno no BV puses vadību saskaņošanai iesniegtām būvniecības iecerēm, nodrošinot savlaicīgu saskaņošanas gaita komunikāciju ar iesniedzēju)

RPAB *stiprinātas esošās kompetences un deleģēti jaunie uzdevumi* . RPAB darbība vērsta uz pakalpojumu sniegšanu visām institūcijām

Esošie uzdevumi

Arhitektu kolēģija (projekti un tēmas pēc iniciācijas principa)

Lietišķā pētniecība (arī citām institūcijām pēc pieprasījuma)

Nozares profesionālo pasākumu organizācija (Balvas, konferences, semināri, darbnīcas u.c.)

Esošās kompetences, stiprinātas ar jauniem uzdevumiem

Pilsētvides projektu koordinācija – starpdisciplinārā speciālistu grupa, kas ikdienā nodrošina projektu kvalitātes komunikāciju privāto (tajā skaitā NVO) un publisko projektu iniciatoriem pēc iniciācijas principa.

Jaunie uzdevumi

Nozīmīgo būvprojektu komunikācijas organizācija un koordinācija

Pilsētvides vadlīniju plānošana un izstrādes vadība

PĀ projektu nolikumi (projektēšanas uzdevumu izstrāde pēc iniciācijas principa)

Arhitektūras ideju konkursi (nolikumu sagatavošana, projektētāju datu bāzes uzturēšana, konkursu plānošana)

Nozaru pārstāvju grupa

PILSĒTAS ARHITEKTS+AINAVU ARHITEKTS+DĀZNIEKS+DIZAINERIS+INŽENIERIS

ĪD *stiprinātas esošās kompetences un deleģēti jaunie uzdevumi (attiecībā uz publisko ārtelpu)*

Publisko ēku ārtelpu projektu izstrāde un būvniecības projektu vadīšana.

Mājokļu publiskās ārtelpas projektu izstrāde un vadīšana.

Nepieciešams stiprināt publiskās ārtelpas projektu izstrāde, piesaistot jaunus ainavu speciālistus (dendrologs, ainavu arhitekts)

VMD stiprinātas esošās kompetences un deleģēti jaunie uzdevumi (attiecībā uz publisko ārtelpu)

Ar mājokļiem saistīti uzdevumi deleģēti Īpašuma departamentam vai tiek izveidota Mājokļu aģentūra.

Zaļās infrastruktūras būvprojektu izstrāde un vadīšana.

Klimata pārmaiņu pasākumu plānošana, projektēšana un uzraudzība.

Digitālo interaktīvo rīku ar informāciju par zaļo struktūru turēšana un attīstība (dižkoki, koku bilbiotēks, zaļo projektu bāze, ielu apstādījumu inventarizācija u.c.)

SD stiprinātas esošās kompetences un deleģēti jaunie uzdevumi (attiecībā uz publisko ārtelpu)

Ārtelpas struktūras elementi ielu telpā: **ielas, skvēri, laukumi, laukumu krustojumi**: būvprojektu izstrāde un vadīšana.

Nepieciešamas izveidots publiskās ārtelpas projektu nodaļu, pieaicinot 1 ainavu arhitektu, 2 ainavu tehniķi un arboristu/dendrologu)

RM stiprinātas esošās kompetences un deleģēti jaunie uzdevumi (attiecībā uz publisko ārtelpu)

Pamatojums

Rīgas ārtelpa ir daudzveidīga un plaša, tāpēc ir nepieciešams veidot systemātisku, pārdomātu un koordinētu pieeju tas apsaimniekošanai; publiskās ārtelpas apsaimniekošanu nevar reducēt līdz apstādījumu ikdienas uzturēšanai un vērtēt vienīgi no ekonomiskās efektivitātes skatu punkta. Tā iekļauj pastāvīgu sadarbību ar visām pašvaldības pārvaldes struktūrām ārtelpas plānošanā, projektēšanā, būvniecībā un uzturēšanā, normatīvā ietvara pilnveidošanā, kā arī pilsētnieku izglītošanā un sadarbībā ārtelpas jautājumos;

Priekšlikums

Veidot RM kā institūciju, kas apsaimnieko un uztur visus publiskās ārtelpas elementu labiekārtojumu: ielu apstādījumus un labiekārtojumu, dārzus un parkus, Mežaparks, skvērus, pagalmus u.c.)

ID stiprinātas esošās kompetences un deleģēti jaunie uzdevumi (attiecībā uz publisko ārtelpu)

Veidot vienas pieturas aģentūras, kas īsteno apkaimju un tuvienes mēroga publiskās ārtelpas projektus.

PĒTĪJUMA PRIEKŠLIKUMS

Lai īstenotu pārvaldības struktūras reorganizāciju, kura balstās 4 EEP principos, nepieciešams veikt darāmo darbu un deleģējumu "inventarizāciju", īpaši projektēšanas procesa analīzi. Priekšlikums RPAB ierosināt pētījumu par iespējamiem pārvaldības modeļiem.

PĒTĪJUMS PAR RĪGAS PUBLISKĀS ĀRTELPAS PĀRVALDĪBAS IESPĒJAMIEM MODELIEM (SCENĀRIJIEM).

MĒRĶIS: rast administratīvi, sociāli un ekonomiski izdevīgāku un efektīvāku pārvaldības modeli, kurš ļaus optimizēt un padarīt efektīvāku PĀ pārvaldīšanu un sasniegtu ātru un kvalitatīvu Rīgas publiskās ārtelpas atjaunošanu.

UZDEVUMS: (a) apzināt VISU iesaistīto pušu vajadzības, nepilnības, izaicinājumus, (b) izstrādāt VAIRĀKUS scenārijus, salīdzināt to ieguvumus un riskus (d) rast šajā brīdī optimālo pārvaldības veidu © sastādīt tā īstenošanas laika un resursu grafiku

Izstrādā starp disciplināra neatkarīgo ekspertu komanda